

Sygn. akt: I C 869/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Franczak-Opiela

Protokolant: sekr. Katarzyna Kulpa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 września 2015 r. w N.

sprawy z powództwa R. N.

przeciwko Towarzystwu (...) w W.

o zapłatę i ustalenie

I. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) w W. na rzecz powoda R. N. kwotę 164 189,33 zł (sto sześćdziesiąt cztery tysiące sto osiemdziesiąt dziewięć złotych 33/100) wraz z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 160 083,88 zł (sto sześćdziesiąt tysięcy osiemdziesiąt trzy złote 88/100) od dnia 23 marca 2013 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 4 105,45 zł (cztery tysiące sto pięć złotych 45/100) od dnia 26 października 2013 r. do dnia zapłaty,

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 9 946,00 zł (dziewięć tysięcy dziewięćset czterdzieści sześć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Nowym Sączu od pozwanego Towarzystwa (...) w W. kwotę 2 892,00 zł (dwa tysiące osiemset dziewięćdziesiąt dwa złote) tytułem części opłaty od uwzględnionego roszczenia oraz kwotę 2 015,96 zł (dwa tysiące piętnaście złotych 96/100) tytułem części wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa i od powoda R. N. z zasądzzonego na jego rzecz w punkcie I roszczenia kwotę 2 463,00 zł (dwa tysiące czterysta sześćdziesiąt trzy złote) tytułem części opłaty od pozwu i kwotę 612,92 zł (sześćset dwanaście złotych 92/100) tytułem części wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa.

SSO Małgorzata Franczak-Opiela

Sygn. akt IC 869/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 24 września 2015 roku

Powód R. N. wystąpił z powództwem nadanym w dniu 11 lipca 2013r. domagając się od strony pozwanej Towarzystwa (...) w W.:

- zasądzenia kwoty 214.189,33zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 210.083,88zł od dnia 19 marca 2013r. do dnia zapłaty, a od kwoty 4.105,45zł od dnia doręczenia stronie pozwanej odpisu pozwu do dnia zapłaty – w tym:

1/ 210.000,00zł tytułem pozostałej części zadośćuczynienia (strona pozwana wypłaciła z tego tytułu 40.000,00zł), uznając, że tylko kwota 250.000,00zł łącznie jest adekwatna do zrekompensowania krzywdy i cierpienia jakie powód doznał w związku z wypadkiem;

2/ 4.189,33zł tytułem zwrotu kosztów zakupu leków, w tym: 83,88zł tytułem kosztów zakupu leków: tantum verde aerosol (niezbędny do zaopatrzenia gardła powoda po wyciągnięciu rurki tracheostomijnej), doppelherz vital tonik i Vitapil z biotyną (preparaty wzmacniające po urazach i przebywaniu w śpiączce) – strona pozwana odmówiła zwrotu kosztu tych leków w postępowaniu likwidacyjnym;

3/ 4.105,45zł tytułem zwrotu kosztów dojazdów z miejsca zamieszkania (ul. (...)) do placówek medycznych na wizyty lekarskie, zabiegi i badania, odbywanych samochodem osobowym o poj. silnika powyżej 900cm³ - według stawki adekwatnej dla ryczałtu podróży służbowej 0,8358zł/km:

a/ przejazdy małżonki powoda do szpitala w N. w czasie pobytu powoda w tej placówce jeden przejazd 16.11.2011r. i 09.11.2011r. i po dwa przejazdy dziennie w okresie 17.10.-08.11.2011r. (odległość 3km) – łącznie 288km,

b/ przejazdy powoda na wizyty do C. B. N. w dniach: 24.11., 08.12.2011r., 19.01., 16.02., 08. i 29.03., 19.04.2012r. (odległość 5km) łącznie 70km,

c/ przejazdy powoda z małżonką do szpitala w K. w okresie pobytu powoda w tej placówce od 01. do 18.05.2012r. (odległość 36km – 18 przejazdów) łącznie 1.296km,

d/ przejazdy powoda z małżonką do szpitala w K. w okresie pobytu powoda w dniach: 08.05., 12, 14., 16., 18., 20., 22., 24., 26., 28.06., 24. i 26.07., 24., 26., 28., 29.10.2012r, 31.07., 14.08.2013r. (odległość 90km - 18 przejazdów) łącznie 3.240km,

e/ przejazdy powoda do gabinetu neurologicznego w N. przy ul. (...) w dniach: 23.11., 21.12.2011r. i 11.07.2012r. (odległość 3km) łącznie 18km

razem 4.912km x 0,8358zł = 4.105,45zł;

- ustalenia odpowiedzialności strony pozwanej za mogące ujawnić się u powoda w przyszłości szkody wynikłe ze zdarzenia deliktowego objętego żądaniem pozwu;

- zasądzenia kosztów postępowania.

Termin naliczania odsetek został oznaczony po upływie 30 dni od zgłoszenia szkody, natomiast w zakresie zwrotu kosztów przejazdu, których nie obejmowało zgłoszenie w postępowaniu likwidacyjnym - od dnia doręczenia odpis pozwu.

Roszczenie powoda zostało wywiedzione ze zdarzenia z dnia 16 października 2011r., kiedy powód podróżując motocyklem T. Tiger nr rej. (...) był uczestnikiem wypadku drogowego – zderzenia z samochodem osobowym marki F. (...) nr rej. (...) spowodowanego przez kierującą tym pojazdem E. P.. Wskutek zderzenia pojazdów powód doznał stłuczenia mózgu, złamania końca barkowego obojczyka lewego, złamania kości piszczelowej lewej, stłuczenia płuc oraz złamania żeber III-VIII po lewej stronie. Do dnia 09 listopada 2011r. przebywał w szpitalu, w dalszym ciągu wymaga specjalistycznego leczenia. Przebywał na zwolnieniu lekarskim od 16 października 2011r. do 19 kwietnia 2012r., po czym pobierał świadczenie rehabilitacyjne do 09 kwietnia 2013r. Strona pozwana, u której sprawca wypadku posiadał wykupione ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wypłaciła na rzecz powoda po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego kwotę łącznie 72.945,39zł, w tym 40.000,00zł tytułem zadośćuczynienia i 32.945,39zł odszkodowania.

Uznając za adekwatną do doznanych krzywd i cierpienia kwotę 250.000,00zł powód odwołał się do konieczności leczenia farmakologicznego oraz stałego leczenia specjalistycznego. Doznaje ujemnych odczuć psychicznych. Znacząco zakłócony został tok jego codziennego funkcjonowania.

Leki nieuwzględnione przez ubezpieczyciela w toku postępowania likwidacyjnego były uzasadnione z uwagi na konieczność zachowania higieny oraz dyskomfort w jamie ustnej odczuwany przez powoda po zakończeniu intubacji rurką tracheostomijną.

Ustalenie odpowiedzialności na przyszłość jest związane z aktualnym stanem zdrowia powoda, kiedy nie można stwierdzić jakie skutki obrażeń mogą jeszcze ujawnić się w przyszłości. Wciąż odczuwane dolegliwości bólowe stanowią znaczne ograniczenie dla powoda, zatem ustalenie odpowiedzialności na przyszłość nie powinno być poddawane w wątpliwość.

Strona pozwana Towarzystwo (...) w W. wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania.

Pozwany uznał co do zasady swoją odpowiedzialność, lecz przyjmując, że wypłacone w toku postępowania likwidacyjnego kwoty w pełni zlikwidowały szkodę powoda, wniósł o oddalenie powództwa w całości. Pozwany na podstawie dostarczonej dokumentacji medycznej ustalił procentowy uszczerbek na zdrowiu powoda na 26%, czego powód nie kwestionował. Wypłacone kwoty są adekwatne do tak ustalonego stopnia uszczerbku na zdrowiu, który pozwany ocenił jako stały. Odwołał się do wyroku Sądu Okręgowego w T., który zasądził kwotę 35.000,00zł zadośćuczynienia poszkodowanej w wypadku, której uszczerbek został oszacowany na 32%. Zauważył, że z dostarczonej dokumentacji wynikało, że leczenie ambulatoryjne powoda trwało do listopada 2012r., pozwany nie dysponował dokumentacją, z której wynikałoby dalsze leczenie, w tym do chwili obecnej. Od kwietnia 2013r. powód nie przebywa już na zwolnieniu lekarskim. Odsetki od roszczenia dotyczącego zwrotu kosztów przejazdu winny być liczone po upływie 30 dni od daty doręczenia pozwu, nie zaś jak chce powód od daty doręczenia pozwu. Powód nie wykazał, by uzasadnione było żądanie ustalenia odpowiedzialności na przyszłość.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Powód R. N. ur. (...) w 2011r. miał 38 lat. Zamieszkiwał z żoną K. N. oraz małoletnimi dziećmi w N. przy ul. (...). Był zatrudniony na stanowisku dyrektora finansowego w firmie stanowiącej własność szwagra B.-H.. Czas wolny spędzał aktywnie zarówno z rodziną na wycieczkach górskich, jeździe na rowerze, grając w piłkę z dziećmi, jak i ze znajomymi często udając się na wędrowki górskie w Tatry, jeżdżąc na nartach w okresie zimowym. Miał problemy ortopedyczne, lecz związane z przepukliną kolana prawego, co konsultował u ortopedy w K.. Korzystał z samochodu z manualną skrzynią biegów. Odwoził dzieci do szkoły.

(dowód: zeznania świadka K. N. od 00:14:51 k.121/2, zeznania powoda od 00:34:57 k.121/2)

W dniu 16 października 2011r. jadąc motocyklem marki T. (...) nr rej. (...) w miejscowości P. powód był uczestnikiem wypadku drogowego, spowodowanego przez kierującą samochodem osobowym marki F. (...) nr rej. (...) E. P., która umyślnie naruszyła zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że jadąc od strony N. w kierunku G. powzięła manewr zmiany kierunku jazdy w lewo w bliskiej odległości przed nadjeżdżającym z przeciwnego kierunku motocyklem, zaniedbując obowiązek szczególnej ostrożności, nie zapewniając sobie dostatecznego miejsca do przeprowadzenia manewru, zajęła drogę i wymusiła pierwszeństwo przejazdu doprowadzając do zderzenia z motocyklem kierowanym przez powoda. (okoliczność bezsporna)

Wskutek zderzenia pojazdów powód doznał urazu czaszkowo-mózgowego ze stłuczeniem prawego płata czołowego, złamania końca barkowego obojczyka lewego, złamania kości piszczelowej lewej i strzałkowej, stłuczenia płuca lewego, złamania żeber III-VIII po stronie lewej.

Przez około 8 dni pozostawał w śpiączce farmakologicznej w związku z urazami głowy. W szpitalu w N. przebywał około 25 dni. Żona odwiedzała go codziennie dojeżdżając z miejsca zamieszkania samochodem. W Szpitalu w N., gdzie

przebywał do 09 listopada 2011r. zespolono złamaną lewą kość piszczelową płytką LCP. Został wypisany z zaleceniem chodzenia w odciążeniu, z butem gipsowym do 8 tygodni. Po wypisaniu do domu wymagał dalszego leczenia. Żebra nie zostały zabezpieczone, by zapewnić ich zrost. Dopiero po opuszczeniu szpitala po wizycie u ortopedy okazało się, że ma złamany obojczyk.

W związku z zaleceniami odbył konsultację neurologiczną w gabinecie lek. G. R. (1) na ul. (...) w N. dnia 23.11., 21.12.2011r., 11.07.2012r.

Leczył się w C. Centrum Medyczne (...), gdzie odbywał wizyty w dniach 24.11, 08.12.2011r., 16.02., 08. i 29.03., 19.04., 19.10.2012r.

Przebywał w Szpitalu w K. w dniach 01.-18.05.2012r. na Oddziale Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej z powodu złamania zespolenia i braku zrostu kostnego. Z powodu braku możliwości wykonania planowanego zabiegu, powstania stawu rzekomego, został wypisany z zaleceniami. Poruszał się na wózku i o kulach. Wymagał pomocy w podstawowych czynnościach. Miał założony gips do czerwca 2012r. Po konsultacji w (...) Szpitalu (...) ((...)) w Z. w dniu 08 maja 2012r. został zakwalifikowany do leczenia operacyjnego – stabilizacji stawu rzekomego na aparacie Ilzarowa. Podczas pobytu w (...) w Z. (12-28.06.2012r.) w dniu 18 czerwca został poddany zabiegowi resekcji stawu rzekomego, obejmującym skrócenie kości strzałkowej i stabilizację zewnętrzną na aparacie Ilzarowa. Został wypisany z zaleceniem odciążenia operowanej kończyny. Podczas kolejnego pobytu w dniach 24-26 lipca 2012r. dokonano zmiany konfiguracji stabilizatora i zalecono chodzenie z pełnym obciążeniem kończyny. Odbył badania kontrolne 31.07., 14.08., 25.09.2012r. W trakcie kolejnego pobytu (24-29.10.2012r.) w dniu 26 października 2012r. w związku z brakiem zwrotu podano czynnik bogatopłytkowy, zalecono chodzenie z obciążeniem kończyny. Kontrole odbyły się: 11.12.2012r., 29.01.2013r. Podczas pobytu (11.-21.03.2013r.) w dniu 15 marca 2013r. usunięto aparat Ilzarowa. Odbył w Z. wizyty kontrolne w dniach: 30.04., 11.06., 11.12.2013r. Ponieważ nie mógł poruszać stawem skokowym, w celu jego usprawnienia odbył kolejne zabiegi operacyjne w 2014r. w Z.. Na wizyty lekarskie jeździła z nim żona swoim samochodem osobowym S. (...).

(dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego Szpitala w N. – k.9-10, historia choroby w C. – k.11-15, karta informacyjna leczenia Szpitala w K. – k.16, dokumentacja leczenia w (...) w Z. – k.17-20, k.21-24, 96-118, dokumentacja z Gabinetu Neurologicznego lek. G. R. – k.25-27, zdjęcia aparatu I. – k.28-33, zeznania świadka K. N. od 00:14:51 k.121/2, zeznania powoda od 00:34:57 k.121/2)

W związku z intubacją rurką tracheostomijną za radą personelu (...) powód poniósł koszt zakupu środków poprawiających stan i komfort jamy ustnej, tj. verde aerosol, doppelherz vital tonik i Vitapil z biotyne, co wygenerowało koszt 88,33zł.

(dowód: paragony – k.53-54, zeznania powoda od 00:34:57 k.121/2)

Powód przebywał na zwolnieniu lekarskim do kwietnia 2013r., kiedy pobierał zasiłek chorobowy oraz świadczenie rehabilitacyjne.

(dowód: (...) k.34-40, decyzja ZUS z dnia 18.04.2012r. – k.41, z dnia 24.07.2012r. – k.42, z dnia 15.10.2012r. – k.43, orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 20.07.2012r. – k.44, z dnia 11.10.2012r. – k.45)

Wskutek odniesionych w wypadku obrażeń doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu z powodu: złamania kości podudzia lewego ze zrostem opóźnionym 30%, ograniczenia ruchomości stawu skokowego lewego w następstwie długotrwałego unieruchomienia podudzia lewego 10%, złamania obojczyka lewego 55%, stłuczenia płuca lewego 10%, złamania żeber 10%, zaburzeń adaptacyjnych związanych z urazem czaszkowo-mózgowym 10%, blizn szpecących 10% - łącznie 85%.

Doznane obrażenia, długotrwałe leczenie i zabiegi oraz rehabilitacja wiązały się z cierpieniem fizycznym i ograniczeniami w stopniu znacznym.

Ma lewą kończynę krótszą o około 2cm, co powoduje chód utykający. Ma ograniczoną ruchomość w lewym stawie skokowym. Nie doznał zaburzeń emocjonalnych związanych z wypadkiem. Przyjmuje rolę osoby z zaburzeniami pamięci, choć prawidłowo funkcjonuje w rolach życiowych: społecznych, rodzinnych i zawodowych. Ograniczenia w podejmowaniu aktywności ruchowej w towarzystwie rodziny wynikają z niepełnosprawności fizycznej.

W związku z doznanymi obrażeniami ciała powinien pozostawać w leczeniu do wygojenia złamania ze zrostem opóźnionym kości podudzia lewego i rehabilitacji. Wiązało się z tym ograniczenie swobody życiowej. Leki rekomendowane w dokumentacji medycznej były uzasadnione

Powód wymagał pomocy osoby drugiej w większości czynności życia codziennego od chwili wypadku do momentu usunięcia aparatu Ilzarowa w wymiarze 4-6 godzin dziennie w zakresie robienia zakupów, pomocy w utrzymaniu higieny osobistej, utrzymaniu czystości w otoczeniu oraz odzieży, wszystkich pracach związanych z funkcjonowaniem miejsca zamieszkania, które powód wykonywał przed wypadkiem. Po okresie rehabilitacji po usunięciu aparatu Ilzarowa wymagał pomocy w mniejszym zakresie, około 2-3 godzin dziennie, głównie w czynnościach utrzymania czystości w otoczeniu, wykonania cięższych zakupów oraz prac związanych z funkcjonowaniem miejsca zamieszkania, które wykonywał przed wypadkiem.

Wymaga dalszego leczenia usprawniającego zwłaszcza w zakresie lewej kończyny dolnej. W związku z opóźnieniem zrostu kończyny oraz powstaniem stawu rzekomego wymagał stosowania diety bogatobiałkowej oraz obfitującej w wapń, co mogło spowodować wzrost kosztów zakupu żywności o około 5-10%. Nie wymagał stosowania witamin lub suplementów, których powinna dostarczyć zrównoważona dieta.

Stan zdrowia powoda wymaga stosowania rehabilitacji w zakresie ruchomości lewego stawu skokowego. Ćwiczenia te powód może wykonywać samodzielnie w domu.

Niepewne są rokowania co do odzyskania sprawności lewego stawu skokowego, zwłaszcza w zakresie zgięcia grzbietowego stopy. Brak podstaw do przyjęcia, by przeżycia psychiczne mogły rzutować w przyszłości na funkcjonowanie powoda w społeczeństwie. W związku z wypadkiem wystąpiły zaburzenia adaptacyjne wywołane doznanymi obrażeniami głowy oraz długotrwałą niepełnosprawnością. Obecnie powód jest osobą czynną zawodowo, prawidłowo funkcjonuje w rodzinie - brak podstaw do twierdzenia, by następstwa wypadku wpłynęły negatywnie na sferę psychiczną powoda oraz spowodowały ograniczenia w życiu osobistym, zawodowym i społecznym po zakończeniu leczenia podudzia.

(dowód: opinia (...) k.141-146)

Doznane obrażenia wpłynęły na ograniczenie dotychczasowej aktywności życiowej powoda, zarówno w zakresie rekreacji fizycznej, życia towarzyskiego jak i rodzinnego. Nie chodzi po górach, na rowerze jeździ tylko z minimalnym obciążeniem nogi, zatem po płaskiej powierzchni na niewielkich dystansach, dłuższy spacer wywołuje ból nogi, na nartach nie jeździ – nie jest w stanie ubrać buta narciarskiego, nie gra z dziećmi w piłkę. W zasadzie ogranicza aktywność fizyczną do uczęszczania na basen. Powrócił na dotychczasowe stanowisko pracy. W związku z siedzącym charakterem pracy noga często jest opuchnięta, nosi opaski uciskowe. Samochód prowadzi tylko z automatyczną skrzynią biegów, z uwagi na niesprawność lewej stopy. Nie tańczy, co przekłada się na ograniczenie udziału małżonków w spotkaniach towarzyskich. Z powodu doznawanych ograniczeń szybciej się denerwuje i wpada w irytację.

(dowód: zeznania świadka K. N. od 00:14:51 k.121/2, zeznania powoda od 00:34:57 k.121/2)

W 2014r. powód został poddany kilku zabiegom mającym na celu usprawnienie lewej stopy. Ponieważ kości stawu skokowego krzywo się zrosły, by uniknąć dalszych problemów z chodzeniem w przyszłości, w dniu 14 kwietnia 2014r. w (...) w Z. został poddany zabiegowi osteotomii korekcyjnej, czyli ponownemu złamaniu i poprawnemu ułożeniu kości ze stabilizacją na płycie Synthes LCP (pobył 10-17.04.2014r.). Ponieważ ponownie pojawiły się problemy ze zrostem w dniu 14 sierpnia 2014r. podano w warunkach zabiegu operacyjnego czynnik bogatopłytkowy (pobył 11-15.08.2014r.). Z powodu uszkodzenia i destabilizacji implantów w dniu 22 października 2014r. zostały usunięte, a po odświeżeniu

stawu rzekomego założono aparat zewnętrzny Ortofix (pobyt 21-27.10.2014r.), który usunięto dopiero w styczniu 2015r. Od kwietnia 2014r. do stycznia 2015r. powód poruszał się o kulach. Po zdjęciu Ortofixu w styczniu 2015r. (12.01., pobyt 07.-12.01.2015r.). przez trzy miesiące nosił but plastikowy, od czerwca prowadził rehabilitację. Na skutek przeprowadzonych operacji poprawiła się ruchomość stawu skokowego lewego, choć nie wróci on do pełnej sprawności. Podczas zakładania ortofixu skrócono o kolejny centymetr lewą nogę, co powoduje nadal utrzymujący się chód utykający korygowany wkładkami.

(dowód: karta informacyjna (...) w Z. – k.154-156, 182-202, zeznania powoda od 00:05:01 k.203)

Sprawca wypadku została skazana prawomocnym wyrokiem karnym za występki z art.177§2 k.k., w którym zasądono na rzecz powoda tytułem częściowego naprawienia szkody kwotę 5.000,00zł

(dowód: wyrok SR w N. z dnia 25.09.2012r. sygn. II K 116/12 - k.8/2)

Kierująca samochodem sprawczyni wypadku posiadała wykupione ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w pozwanym towarzystwie ubezpieczeń.

(okoliczność bezsporna: akta likwidacyjne szkody)

Powód w dniu 20 lutego 2013r. zgłosił stronie pozwanej żądanie likwidacji szkody: 300.000,00zł zadośćuczynienia, 1.280,64zł zwrotu zakupu leków, 800,00zł zwrotu kosztów rehabilitacji, 370,00zł zwrotu konsultacji lekarskich, 25,00zł koszt badanie rtg, 400,00zł zakup aparatu na ramię i bark, 170,00zł naprawa telefonu, 24.361,51zł utracone dochody. Pozwany uwzględnił żądanie w części, tj. 40.000,00zł tytułem zadośćuczynienia i 32.945,39zł odszkodowania. Zakwestionował związek leków tantum verde aerosol, doppelherz vital tonik i Vitapil z biotynę ze zdarzeniem i nie zwrócił kosztu ich zakupu w wysokości 88,33zł.

(okoliczność bezsporna: akta likwidacyjne szkody, zgłoszenie szkody w piśmie z dnia 15.02.2013r. w tut. aktach – k.47-48, decyzja z dnia 18.03.2012r. – k.50-51, z dnia 21.05.2013r. – k.52)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przedłożonych przez strony dokumentów, których wiarygodność i autentyczność nie zostały przez strony podważone, nie wzbudziły także podejrzeń Sądu, akt likwidacyjnych szkody, opinii biegłych, zeznań świadka oraz dowodu z zeznań stron ograniczonego do zeznań powoda.

Opinia biegłych (...) z dnia 27 marca 2015r. (k.141) jest w ocenie Sądu rzeczowa, pełna, fachowa i wystarczająca.

Przed zleceniem opinii powód w piśmie z dnia 13 stycznia 2014r. zredagował szczegółowe pytania, na podstawie których Sąd zlecił biegłym opracowanie opinii. Strona pozwana pomimo posiadania takiego uprawnienia - szczegółowych tez nie sformułowała. Biegli po wnikliwej analizie zgromadzonego materiału dowodowego, przede wszystkim dokumentacji leczenia powoda, zeznań powoda oraz jego małżonki, zebraniu od powoda wywiadu w dniu 25 i 26 sierpnia 2014r. i przeprowadzeniu badania przedmiotowego, sporządzili z powyższego sprawozdanie oraz wysnuli stanowcze i klarowne wnioski udzielając rzeczowych odpowiedzi na postawione w tezie dowodowej pytania, które logicznie wypływają z wniosków poczynionych w treści opinii.

Treść opinii została zakwestionowana przez obydwie strony, które domagały się zlecenia opinii uzupełniającej, a termin jej przedstawienia biegli oszacowali na minimum 6 miesięcy.

Po przeanalizowaniu zarzutów stron, Sąd skonfrontował je ze zgromadzonym materiałem dowodowym, treścią opinii i doszedł do wniosku o ich bezzasadności oraz braku konieczności zlecenia opinii uzupełniającej. Opinia przedstawiona przez biegłych dostarcza Sądowi wystarczających podstaw, wraz z pozostałym zgromadzonym materiałem dowodowym, by wydać rozstrzygnięcie w sprawie.

Zarzuty zredagowane przez powoda (k.153) w piśmie z dnia 05 maja 2015r. są niesprecyzowane i w zasadzie nie wiadomo, do wykazania jakich okoliczności dążyły. W pkt 1 powód odwołał się do określenia przez biegłych, że

powikłane złamanie kości podudzia w znacznym stopniu ograniczało swobodę życiową powoda co najmniej do grudnia 2013r., tymczasem powód nadal pozostaje w leczeniu. Dlatego powód domagał się wskazania przez biegłych czy to ograniczenie utrzymuje się nadal, w takim czy innym stopniu i jak będzie się to kształtować w przyszłości, jaki może być termin ustąpienia tych ograniczeń.

Powód przedłożył dokumentację dalszego leczenia ortopedycznego w Szpitalu w Z. (k.154) z kwietnia, sierpnia i października 2014r. oraz stycznia 2015r., dotyczącą operacji stopy, o której wspominał powód jako planowanej podczas słuchania w styczniu 2014r. Nie jest to zatem okoliczność nowa, co do której biegli winni zabrać głos. Wypowiedzieli się na okoliczność dalszego leczenia usprawniającego powoda w pkt 4 wniosków opinii (k.145). Stopień utrzymującej się uciążliwości oraz ograniczeń był w stanie ocenić samodzielnie Sąd po ponownym wysłuchaniu powoda na ostatniej rozprawie. W pkt 11 biegli skonstatowali, że niepewne jest odzyskanie sprawności stawu skokowego lewego. Wobec stwierdzenia konieczności leczenia usprawniającego oraz niepewności skutków tego leczenia, co wynika z opinii głównej, ponowne wypowiedzanie się na tę okoliczność przez biegłych Sąd ocenił za zbędne. W pkt 2 zarzutów powód wniósł o rozszerzenie tez opinii o wskazanie dalszych powikłań jakie mogą ujawnić się w przyszłości. Przede wszystkim pytanie takie winien sformułować przed zleceniem opinii. Nadto z samej treści wywnioskować można o następstwach związanych z ograniczeniem ruchomości kostki, szybszych zmianach zwyrodnieniowych. Zdaniem Sądu powyższe wynika choćby z zasad doświadczenia życiowego i opinia biegłych na tę okoliczność nie jest wymagana, zresztą biegli wypowiedzieli się, że niepewne jest odzyskanie sprawności kostki. Ostatnia część zarzutów (pkt 3) była rozwinięciem powyższego, tj. wskazanie, czy mogą ujawnić się inne następstwa u powoda, w tym o charakterze neurologicznym, np. padaczka pourazowa. Biegli dysponowali dokumentacją leczenia neurologicznego powoda, nie wskazali na zagrożenie, które z tej strony mogłoby wystąpić, choć nie można go uznać za wykluczone. Od wypadku upłynęły już prawie 4 lata, z dokumentacji oraz zeznań wynika, że powód odbył tylko 3 wizyty u neurologa, nie podlega farmakoterapii z tego powodu, nie zgłasza dolegliwości dysfunkcyjnych, co biegli poruszyli w pkt 13, wskazując prawidłowe funkcjonowanie w sferze zawodowej powoda zatrudnionego na odpowiedzialnym stanowisku.

Także zarzuty podniesione przez stronę pozwaną w piśmie z dnia 05 maja 2015r. (k.159) zdaniem Sądu nie stwarzały konieczności zlecenia opinii uzupełniającej. W pkt 1 zarzutów odnosząc się do wniosków biegłych z pkt 6 opinii pozwany wniósł o zlecenie biegłym uzasadnienia, jakie czynniki spowodowały przyjęcie u powoda zaburzeń adaptacyjnych ocenionych na 10% uszczerbku na zdrowiu, skoro nie stwierdzono w badaniu psychologicznym zaburzeń emocjonalnych i prawidłowe funkcjonowanie w podstawowych sferach życia. Wskazane 10% uszczerbku na zdrowiu z powodu zaburzeń adaptacyjnych związanych z urazem czaszkowo-mózgowym biegli określili na podstawie poz.10a załącznika Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2002r. (poz.1974), który dotyczy utrwalonych nerwic związanych z urazem czaszkowo-mózgowym z procentem w przedziale 5-10%. O zaburzeniach adaptacyjnych powoda biegli wypowiedzieli się wyczerpująco w pkt 13 opinii, wskazując, że zostały uwarunkowane z jednej strony odniesionymi obrażeniami głowy, a z drugiej strony długotrwałą niepełnosprawnością. W pkt 2 zarzutów pozwany zakwestionował kwalifikację uszczerbków dokonanych przez biegłych zarzucając niewłaściwą ocenę według pkt 138c, który nie dotyczy podudzia oraz 158c, co ma prowadzić do ich dublowania. Istotnie biegli dopuścili się, ale tylko omyłki pisarskiej, ponieważ złamanie kości podudzia lewego ze zrostem opóźnionym ocenili jako 30% uszczerbek podając za podstawę pkt 138c załącznika, który dotyczy palca wskazującego, natomiast prawidłową podstawą jest poz.158c dotyczący złamanie kości podudzia - w zależności od zniekształcenia, przemieszczenia, powikłań wtórnych, zmian troficznych i czynnościowych kończyny itp.: ze skróceniem powyżej 6 cm lub bardzo rozległymi zmianami wtórnymi i dodatkowymi powikłaniami w postaci przewlekłego zapalenia kości, przetok, zmian troficznych skóry z owrzodzeniami, stawów rzekomych, ubytków kostnych i zmian neurologicznych - szacowanych na 25-50%. Była to zatem jedynie omyłka we wskazaniu podstawy oceny uszczerbku. Zresztą w dalszej części zarzutów sam pozwany na te pozycje wskazuje. Dokonanie zaś oszacowania ograniczenia ruchomości stawu skokowego lewego w następstwie długotrwałego unieruchomienia podudzia lewego na podstawie poz. 162a na 10% nie stanowi dublowania tego samego uszczerbku z tym oszacowanym na podstawie poz.158c j.w. Uszczerbek na podstawie 158c został oszacowany w związku z powikłaniem zrostu kości podudzia stawem rzekomym. Natomiast poz. 162a dotyczy innego uszczerbku, bo ograniczenie ruchomości i zniekształcenia w stawach skokowych (w następstwie wykręcenia, zwichnięcia, złamania

kości tworzących staw, zranień, ciał obcych, blizn itp.) - w zależności od ich stopnia i dolegliwości bez zniekształceń (1-15%). Pierwszy uszczerbek dotyczył kości podudzia, natomiast drugi stawu skokowego. Ergo nie doszło do podwójnego oszacowania tego samego uszczerbku.

Reasumując, po przeprowadzeniu powyższej analizy zarzutów do opinii biegłych, zgłoszonych przez strony, Sąd doszedł do przekonania, że nie wymagają one ponownego wypowiedzania się przez biegłych.

Pełnomocnik powoda podczas rozprawy z dnia 10 września 2015r. (k.203) oświadczył, że nie podtrzymuje dowodu z opinii uzupełniającej (...) w K., wniosek taki zaś pottrzymała pełnomocnik strony pozwanej.

Sąd po przeanalizowaniu treści opinii, skonfrontowaniu zarzutów z wnioskami oraz materiałem dowodowym, nie dopatrywał się konieczności zlecenia opinii uzupełniającej, z tej przyczyny cofnął zlecenie w tym zakresie.

Zdaniem Sądu zgromadzony materiał dostarcza wystarczających informacji do dokonania rozpoznania sprawy, z tej przyczyny wniosek strony pozwanej o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłych oddalił i odwołując się do analizy i oceny opinii powyżej przeprowadzonej.

Świadek K. N. (od 00:01:521 k.121/2), małżonka powoda, złożyła zeznania obiektywne i szczerze. Zrelacjonowała przebieg leczenia męża, ponieważ uczestniczyła w tym procesie. Znała powoda przed wypadkiem, zatem była w stanie adekwatnie dokonać konfrontacji i oceny ograniczeń jakich doznał oraz dolegliwości z jakimi przyszło mu się zmagać. Pomimo bliskich relacji jej zeznania nie były wyolbrzymione lub przesadzone. Opisany przez nią proces leczenia znajduje potwierdzenie w przedłożonej dokumentacji medycznej.

Powód R. N. (od 00:34:57 k.121/2, słuchany uzupełniająco od 00:05:01 k.203) zeznawała zdaniem Sądu rzeczowo i konkretnie. Opisany proces leczenia znajduje potwierdzenie w dokumentacji medycznej. Ograniczenia jakich doznaje nie były przesadzone, potwierdziła je małżonka. Strona pozwana nie kwestionowała wiarygodności podnoszonych przez niego dolegliwości.

Sąd zważył, co następuje :

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w części.

Powód wystąpił z roszczeniami skierowanymi do ubezpieczyciela sprawy wypadku komunikacyjnego.

Przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony (art.822§1 k.c.). Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia (art.822 §2 k.c.). O ile strony nie umówiły się inaczej, suma pieniężna wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia nie może być wyższa od poniesionej szkody (art. 824¹§1 k.c.).

Na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.2013 poz.392) z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym (art. 36 ust. 1).

Odpowiedzialność ubezpieczyciela jest uzależniona od zakresu odpowiedzialności sprawcy zdarzenia. Na podstawie art.436 w zw. z art.435 §1 k.c. sprawca zdarzenia odpowiada za szkodę na osobie lub mieniu wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub

osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności. W razie zderzenia się mechanicznych środków komunikacji poruszanych za pomocą sił przyrody wymienione osoby mogą wzajemnie żądać naprawienia poniesionych szkód tylko na zasadach ogólnych (art.436§2 k.c.), czyli na podstawie art.415 k.c. w zw. z art.444-447 k.c.

Odpowiedzialność sprawcy wypadku drogowego - kierującej samochodem, jest bezsporna. Ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym (art.11 k.p.c.). Strona pozwana jako ubezpieczyciel sprawcy wypadku nie kwestionowała swojej odpowiedzialności co do zasady.

Zadośćuczynienie

W razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę (art.445§1 k.c.).

Zadośćuczynienie ma na celu kompensatę nie tylko cierpienia fizycznych, ale również niekorzystnych następstw zdarzenia w sferze psychiki poszkodowanego. Ma ono na celu przyniesienie poszkodowanemu równowagi emocjonalnej naruszonej przez doznane cierpienia psychiczne. Zasadniczym kryterium ustalenia wysokości zadośćuczynienia jest rozmiar cierpienia i rozmiar niekorzystnych zmian w życiu poszkodowanego będących następstwem deliktu zawinionego przez sprawcę szkody. Suma pieniężna przyznana tytułem zadośćuczynienia ma być - zgodnie z art. 445 § 1 k.c. – odpowiednia (wyrok SN z dnia 08 czerwca 2011 r., I PK 275/10, LEX nr 1164114, wyrok SN z dnia 08 sierpnia 2012r. I CSK 2/12, LEX nr 1228578, wyrok SN z dnia 12 lipca 2012 r., I CSK 74/12, LEX nr 1226824).

Sąd przy określaniu wysokości zadośćuczynienia ma obowiązek w każdym przypadku dokonywać oceny konkretnego stanu faktycznego i brać pod uwagę wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy. Okoliczności te to przede wszystkim rozmiar doznanych cierpienia fizycznych, a więc ból, długotrwałość leczenia i inne dolegliwości, a także cierpienia psychiczne, czyli negatywne uczucia przeżywane w związku z doznanymi cierpieniami fizycznymi. Nie bez znaczenia przy dokonywaniu tej oceny jest także wiek poszkodowanego i skutki uszkodzenia ciała w zakresie ogólnej zdolności do normalnego funkcjonowania. Jednocześnie niedopuszczalne jest stosowanie jakichkolwiek mechanizmów przy wyliczaniu wysokości zadośćuczynienia (vide wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29 marca 2012r. sygn. I ACa 228/12, wyrok SN z dnia 9 listopada 2007r., V CSK 245/07).

Powód otrzymał od strony pozwanej zadośćuczynienie w kwocie 40.000,00zł wypłacone w marcu 2013r. Domagał się jeszcze zasądzenia z tego tytułu kwoty 210.000,00zł uznając, że adekwatną do doznanego uszczerbku oraz rozmiaru cierpienia i ograniczeń będzie kwota 250.000,00zł.

W wyniku wypadku powód był hospitalizowany przez około 3 tygodnie, w tym przez 8 dni pozostawał w śpiączce farmakologicznej. Po tym okresie po wypisaniu do domu nadal odczuwał znaczne dolegliwości bólowe związane z uszkodzeniem kończyny górnej, żeber oraz dolnej. Nie był w stanie samodzielnie się poruszać, wykonywać czynności samoobsługi. Był zmuszony korzystać z pomocy małżonki, co wywoływało u niego irytację. Wymagał kontynuowania leczenia ortopedycznego, które trwało, powikłane stawem rzekomym w zasadzie do stycznia 2015r., bowiem dopiero wówczas usunięto zespolenie w postaci ortofixu i dopiero po tym okresie proces leczenia operacyjnego stopy uznać można za ukończony. Leczenie usprawniające powód powinien kontynuować cały czas.

Dolegliwości neurologiczne w zasadzie nie pojawiły się. Bezpośrednio po zdarzeniu u powoda stwierdzono krwiaki w głowie, które zostały usunięte leczeniem farmakologicznym. Powód odczuwał dyskomfort związany z przesuwaniem się obrazu. Nadal ma obawy, czy w przyszłości nie pojawi się u niego w związku z urazem głowy padaczka pourazowa, ponieważ nie można tego jednoznacznie wykluczyć.

Wciąż doskwierają natomiast powodowi dolegliwości związane z urazem nogi i stopy, która jest krótszą o 2cm, powoduje chód utykający. Niezależnie do długotrwałego i wciąż kontynuowanego leczenia usprawniającego, powód wciąż odczuwa ograniczenia, które promieniują na niemal wszystkie sfery życia. Musiał w zasadzie zrezygnować z szerokiego wachlarza aktywności fizycznej i sportów, które wcześniej uprawiał, na rzecz oszczędnego wysiłku

fizycznego oraz uczęszczania na basen. Nie można w takim jak wcześniej stopniu uczestniczyć w rekreacji rodziny, zabawach z dziećmi. Skutkowało to także ograniczeniem aktywności towarzyskiej rodziny związanej z wypadami ze znajomymi, wyjazdami związanymi z aktywnym poruszaniem się, uprawianiem sportu, tańcem. Nie budzi zatem zdziwienia, że na skutek takich ograniczeń powód stał się bardziej drażliwy i szybko się irytuje, co także wpływa na komfort funkcjonowania jego oraz najbliższych. Trwały uszczerbek na zdrowiu jest znaczny.

Przez okres około 2 lat został wyłączony niemal z aktywności zawodowej. Jedynie dzięki powiazaniom rodzinnym (jest zatrudniony w firmie szwagra) mógł liczyć na kontynuację zatrudnienia na tym samym stanowisku, po tak długiej absencji.

Z drugiej jednak strony zachował w znacznym stopniu ruchomość obydwu kończyn, zdolność samodzielnego poruszania się. Powrócił na stanowisko pracy dotychczas zajmowane. Prowadzi samochód choć z automatyczną skrzynią biegów. Zdarzenie nie wywarło negatywnych skutków w sferze zdrowia psychicznego.

W związku z powyższym Sąd ocenił, że łącznie kwota 250.000,00zł zadośćuczynienia byłaby nieadekwatna i przesadzona. W ocenie Sądu właściwa do rekompensaty krzywdy i ograniczeń powoda jest kwota 200.000,00zł. Pomimo niekwestionowanych ograniczeń i cierpienia, obaw, powód zachował zdolność do pracy, funkcjonuje prawidłowo w życiu rodzinnym, zawodowym i społecznym. Z uwagi na wypłaconą już w postępowaniu likwidacyjnym z tego tytułu kwoty 40.000,00zł, należało ją odliczyć.

W wyroku karnym powód uzyskał także od sprawcy wypadku zasądzenie kwoty 5.000,00zł tytułem częściowego naprawienia szkody.

Na podstawie art.46§1 k.k. w wersji obowiązującej w dacie orzekania przez sąd karny: w razie skazania sąd może orzec, a na wniosek pokrzywdzonego lub innej osoby uprawnionej orzeka, obowiązek naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody w całości albo w części lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Ponieważ kwota powyższa została wyraźnie zasądzona tytułem odszkodowania, strony nie przejawiały inicjatywy dowodowej, zmierzającej do wykazania jaka szkoda została w tej kwocie uwzględniona, Sąd nie dokonał obniżenia o jej wysokość zasądzonych świadczeń (vide także wyrok SA w Białymstoku z dnia 9.12.2004r., II AKa 306/04, wyrok SA w Lublinie z dnia 27.05.2002r. II AKa 126/02/. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20.02.1973r. sygn. II CR 11/73).

Odwołując się do orzecznictwa zacytowanego powyżej Sąd zwraca uwagę na niezasadność stanowiska pozwanego, który prowadził argumentację poprzez odwołanie do oceny innego, w jego ocenie zbliżonego, przypadku. O ile judykaty sądowe powinny być przewidywalne, tj. w podobnym stanie faktycznym strony lub uczestnicy powinni liczyć na niedobiegające od siebie znacznie rozstrzygnięcia, o tyle bezwzględnie niedopuszczalne jest stosowanie jakiegokolwiek automatyzmu przy ocenie krzywdy, która ma wymiar wybitnie indywidualny i trudny do zmierzenia. Znaczenie ma nie sama wysokość uszczerbku, lecz przede wszystkim ocena w jaki sposób konkretny uszczerbek wpływa na ograniczenie lub dyskomfort w codziennym funkcjonowaniu poszkodowanego w porównaniu z aktywnością uprawianą przed zdarzeniem. Znaczenie ma indywidualna dla każdego wrażliwość poszkodowanego, warunki, w jakich doszło do wypadku, zachowanie sprawcy. Z tych przyczyn Sąd nie podzielił stanowiska pozwanego, że kwota 40.000,00zł wypłacona powodowi w pełni zrekomensowała doznane cierpienia i krzywdy, których skutki powód nadal odczuwa – pomimo upływu 4 lat od zdarzenia.

Z powyższych względów przy zastosowaniu art. 445§1 k.c. Sąd zasądził tytułem zadośćuczynienia na rzecz powoda kwotę 160.000,00zł.

Powód domagał się odsetek w tym zakresie od dnia 19 marca 2013r., tj. po upływie 30 dni do zgłoszenia żądania. Żądanie likwidacji szkody wpłynęło do strony pozwanej w dniu 20 lutego 2013r. Ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku (art. 817§ 1 k.c.). Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w

którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia ubezpieczyciel powinien spełnić w terminie przewidzianym w § 1 (art.817§2 k.c.). Termin 30 dni od 20 lutego upłynął z dniem 22 marca 2013r. (28 dni lutego w 2013r.), zatem naliczanie odsetek jest zasadne od dnia 23 marca 2013r. Żądanie w pozostałym zakresie jako nieuzasadnione zostało oddalone.

Odszkodowanie

W razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu (art. 444§1 k.c.).

Tytułem odszkodowania powód domagał się zwrotu kosztów zakupu leków tantum verde aerosol, doppelherz vital tonik i Vitapil z biotyną na kwotę 83,88zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 19 marca 2013r.

Strona pozwana odmówiła zwrotu kosztu tych leków w postępowaniu likwidacyjnym. Powód w ocenie Sądu w wystarczającym stopniu uzasadnił, że wymienione leki: tantum verde aerosol (niezbędny do zaopatrzenia gardła powoda po wyciągnięciu rurki tacheostomijnej), doppelherz vital tonik i Vitapil z biotyną (preparaty wzmacniające po urazach i przebywaniu w śpiączce) – były zasadne. Powód przedłożył rachunki ich zakupu (k.53-54). W konsekwencji Sąd postanowił o ich uwzględnieniu.

Ponieważ kwota powyższa była zgłoszona w postępowaniu likwidacyjnym, j.w. odsetki od niej zostały zasądzone od dnia 23 marca 2013r. do dnia zapłaty j.w. .

Powód domagał się także tytułem zwrotu kosztów dojazdów 4.105,45zł z miejsca zamieszkania (ul. (...)) do placówek medycznych na wizyty lekarskie, zabiegi i badania, odbywanych samochodem osobowym o poj. silnika powyżej 900cm³ według stawki adekwatnej dla ryczałtu podróży służbowej 0,8358zł/km. Żona powoda podała, że dojeżdżali samochodem osobowym matki S. (...) na benzynę, który dużo palił, nie przedłożyli faktur za benzynę. Sposób przeliczenia podany przez powoda jest klarowny i pozwala na weryfikację. Trasy i częstotliwość przejazdów pokrywają się z dokumentacją medyczną. Dojazdy małżonki do powoda w odwiedziny były uzasadnione, ponieważ nie wymaga wiedzy specjalnej stwierdzenie, że obecność osoby bliskiej sprzyja procesowi zdrowienia, natomiast dojazdy z powodem były koniecznością z uwagi na uraz nogi i barku. Pozwany nie kwestionował przejazdów. W związku z powyższym Sąd uwzględnił żądanie w pełnej kwocie, tj. 4.105,45zł (4.912km x 0,8358zł).

Powód w tym zakresie domagał się odsetek od dnia doręczenia odpisu pozwu. Pozew został doręczony stronie pozwanej w dniu 25 września 2013r. (k.66). Sąd uznał za zasadną argumentację strony pozwanej, iż od dnia doręczenia odpisu pozwu powinna mieć 30 dni na zlikwidowanie tej szkody. Dlatego odsetki od tej części zostały uwzględnione od dnia 26 października 2013r. do dnia zapłaty.

Ustalenie odpowiedzialności na przyszłość

Żądanie ustalenia odpowiedzialności na przyszłość w ocenie Sądu nie zasługuje na uwzględnienie.

Wprowadzenie uregulowania, że bieg terminu przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody na osobie rozpoczyna się z chwilą dowiedzenia się przez poszkodowanego o szkodzie i osobie zobowiązanej do jej naprawienia (bo tak należy odczytać § 3 art. 442¹ k.c.) oznacza, że nie został w żaden sposób ograniczony czas, w jakim może ujawnić się szkoda na osobie prowadząc do powstania (zaktualizowania się) odpowiedzialności pozwanego za skutki danego zdarzenia. W związku z treścią art.442¹ k.c. powód nie jest zagrożony przedawnieniem co do szkody jaka może ujawnić się w przyszłości. Ustalenie odpowiedzialności i tak nie zwolniłoby go z konieczności wykazania związku przyczynowego pomiędzy nową szkodą a zdarzeniem, z którym ją łączy.

Wprawdzie trudności dowodowe z biegiem lat narastają, lecz powód i tak związek przyczynowy wykazać będzie zobligowany, powód nie wykazał, aby w przyszłości mógł napotkać trudności np. ze zgromadzeniem stosownego materiału dowodowego dla wykazania ewentualnych żądań, strona pozwana nie neguje swojej odpowiedzialności za skutki wypadku z dnia 16 października 2011r.

Reasumując, Sąd uznał, że powód nie wykazał interesy prawnego w ustaleniu odpowiedzialności na przyszłość strony pozwanej za skutki wypadku, dlatego żądanie w tym zakresie przy zastosowaniu art.189 k.p.c. oddalił.

Koszty:

Powództwo zostało uwzględnione w części około 77% (żądanie pieniężne 214.190zł, a uwzględnione 164.189,33zł: 160.0000 +83,88 + 4.105, 45 – około 77%).

Strony były reprezentowane przez zawodowych pełnomocników ustanowionych z wyboru (7.217,00zł). Powód został zwolniony od kosztów w połowie: uiszczył opłatę od pozwu 5.355,00zł (k.59), zaliczkę na biegłego 2.500zł (k.128 c/42/14).

Sąd przyznał wynagrodzenie biegłym w wysokości 5.164,89zł, w tym 2.500,00zł z zaliczki powoda i 2.664,89zł tymczasowo ze środków Skarbu Państwa (k.148).

Powód poniósł koszty łącznie 15.072,00zł (opłata, pełnomocnik oraz zaliczka), pozwany 7.217,00zł (pełnomocnik). Koszty stron łącznie wyniosły 22.289,00zł. Stosując proporcję uwzględnienia/oddalenia powództwa, pozwany winien ponieść 77% tej sumy, zatem 17.162,00zł, powód zaś 23%, czyli 5.126,00zł. W związku z powyższym na zasadzie art.100 k.p.c. pozwany winien zwrócić powodowi kwotę 9.946,00zł jako różnicę pomiędzy kosztami powoda a udziałem jaki winien ponieść (15.072 – 5.126).

W takich samych proporcjach strony powinny ponieść koszty sądowe. Opłata od pozwu wynosi 10.710,00zł, z czego pozwany winien ponieść 77%, zatem 8.247,00zł, a wobec uiszczenia z tego tytułu przez powoda kwoty 5.355,00zł, na zasadzie art.100 k.p.c. w zw. z art.13 ust.1 u.k.s.c. Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa tytułem części opłaty od uwzględnionego roszczenia kwotę 2.892,00zł, a od powoda resztę tj. 2.463,00zł. W wymienionej proporcji strony winny ponieść wydatki tymczasowo pokryte ze środków Skarbu Państwa, tj. 2.664,89zł, w tym pozwany 77%, czyli 2.051,96zł i 612,92zł od powoda. Ponieważ na rzecz powoda została zasądzona w pkt 1 wyroku kwota pieniężna, a powód był zwolniony w 1/2 od kosztów sądowych ściągnięcie sum na rzecz Skarbu Państwa nastąpiło z tego świadczenia stosownie do przepisu art. 113 ust.2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.